

ABSTRAKT

Jednou ze základních psychických potřeb dítěte je potřeba specifického citového vztahu. Výzkum rigorózní práce pojednává o tom, zda jsou děti v soukromém dětském domově Radost schopné takový citový vztah navázat. Tento dětský domov staví na dlouholeté zkušenosti německého modelu. Jeho hlavní prioritou je důraz na citové vztahy dětí. V řadě oblastí se liší od státních zařízení. Je zde předpoklad, že dává dětem velkou naději na vytvoření specifického citového vztahu. Pro získání dat byl zvolen kvalitativní evaluativní typ výzkumu s dominantní metodou zúčastněného pozorování. Data jsou triangulována dalšími metodami: polostrukturovaný rozhovor, analýza spisové dokumentace a test rodinných vztahů (Kovařík, 1993). Analýza dat je obohacena o srovnání s poznatky ze dvou zahraničních modelů dětských domovů, kde je naplňování psychických potřeb dětí hlavní prioritou (dánského a německého). Výzkum je pokračováním diplomové práce (Zemánková, 2003), kde byla otázka specifického citového vztahu zkoumána ve dvou klasických státních typech dětských domovů (internátní a rodinný). Výsledky současného výzkumu sice - stejně jako v předešlém výzkumu ve státních zařízeních - nepotvrdily, že by děti vytvářely specifické citové vztahy. Výzkum v dětském domově Radost však odhalil řadu důležitých faktorů, které mohou pozitivně ovlivnit citový vývoj dětí a minimalizovat tak negativní dopad narušených sociálních vazeb na jejich psychiku.

Klíčová slova: Dětský domov, deprivace citového vztahu, klíčový vychovatel, sociální interakce, specifický citový vztah